

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji

Opštine Teslić

za period 01.01-31.12.2019. godine

Broj: RV057-20

Banja Luka, 03.12.2020. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke	12
	5. Priprema i donošenje budžeta	14
	6. Finansijski izvještaji	15
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	15
	6.1.1. Prihodi i primici.....	16
	6.1.2. Rashodi i izdaci	18
	6.1.3. Budžetski rezultat (suficit)	22
	6.1.4. Neto finansiranje.....	22
	6.1.5. Razlika u finansiranju	22
	6.2. Bilans uspjeha	22
	6.2.1. Prihodi	22
	6.2.2. Rashodi.....	23
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	23
	6.3. Bilans stanja.....	23
	6.3.1. Aktiva	23
	6.3.2. Pasiva.....	27
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	28
	6.4. Bilans novčanih tokova	29
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	29

6.6.	Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	29
6.7.	Napomene uz finansijske izvještaje	30

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Teslić koji obuhvata Bilans stanja na dan 31.12.2019. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, Konsolidovani godišnji finansijski izvještaj Opštine Teslić istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo sprovedli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2019. godine Opština Teslić nije izvršila u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer mjenice i dio imovine nisu popisani, dio potraživanja i obaveza je popisano bez eksternih potvrda stanja, popisne liste ne sadrže potpis lica odgovornog za popis i izvještaji o popisu ne sadrže minimalno propisane elemente.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. izvještaja:

Opština Teslić prilikom sačinjavanja Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2019. godinu nije izvršila konsolidaciju kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, jer nije izvršila uključivanje značajnog dijela javnih ustanova i javnih preduzeća koji su pod njenom kontrolom ili značajnim uticajem.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2. i 6.2.2. izvještaja:

Rashodi obračunskog karaktera su precijenjeni, a potcijenjeni su rashodi za lična primanja u iznosu od 240.228 KM, jer su tekući rashodi iskazani na poziciji rashoda obračunskog karaktera, što nije u skladu sa članom 100. stav (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1. izvještaja:

Vrijednost nematerijalne proizvedene imovine u pripremi, kao i finansijski rezultat ranijih godina su precijenjeni za 82.320 KM, jer Opština Teslić nije izvršila priznavanje gubitka od umanjenja vrijednosti Urbanističkog plana, shodno paragrafima 52. i 54. MRS-JS 21 – Umanjenje vrijednosti imovine koja ne generiše gotovinu.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2, 6.3.1. i 6.3.2. izvještaja:

Potcijenjene su pozicije izdataka za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata (316.070 KM), izdataka za pribavljanje zemljišta (273.457 KM), zgrada i objekata (1.580.350 KM), zemljišta (1.367.285 KM), ostalih dugoročnih obaveza (794.820 KM), ostalih kratkoročnih obaveza (855.981 KM), finansijskog rezultata ranijih godina (685.454 KM) i finansijskog rezultata tekuće godine (733.680 KM), a precijenjene su pozicije rashoda po sudskim rješenjima (733.680 KM) i obaveza po sudskim rješenjima (122.281 KM), jer Opština nije evidentirala ili je pogrešno evidentirala transakcije po Zapisniku o sudskom poravnanju od 23.12.2016. godine, što nije u skladu sa odredbama Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema, i drugim relevantnim standardima.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.6. i 6.7. izvještaja:

Napomene uz finansijske izvještaje ne zadovoljavaju zahtjeve MRS-JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i odredbe člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika jer ne sadrže potpuna objelodanjivanja dodatnih informacija.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je objelodanjeno da su konsolidovani finansijski izvještaji Opštine Teslić sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uz pretpostavku da Opština Teslić neće obustaviti poslovanje u doglednoj budućnosti.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja po našem profesionalnom mišljenju, su bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2019. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da li finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevareom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija sprovodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 03.12.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Teslić za 2019. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u Opštini Teslić za 2019. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme, Opština Teslić nije vršila shodno članu 61. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave, jer su rješenja o radu na određeno vrijeme produžavana u vremenskom periodu dužem od 6 mjeseci u jednoj kalendarskoj godini.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Opština Teslić je za pojedine postupke javnih nabavki izvršila dijeljenje nabavki (nabavka radova na održavanju nekategorisanih puteva, nabavka izgradnje javne rasvjete i nabavka čeličnih konstrukcija), što nije u skladu sa članom 14. i 15. Zakona o javnim nabavkama.

Za nabavku „Popravke oštećenih puteva u gornjem slivu rijeke Velike Usore, prouzrokovano poplavama, na području MZ Očauš i Ugodnović“ ugovor je zaključen nakon obavljenog posla, a nabavka mrkog uglja je izvršena prije nego što je zaključen ugovor, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama.

Nabavka usluga medijskog praćenja provedena je i planirana putem Aneksa II dio B, što nije u skladu sa članom 8. Zakona o javnim nabavkama.

Nabavka emitovanja reportaže o Opštini Teslić i nabavke hotelskih i ugostiteljskih usluga nije planirana i provedena, što nije u skladu sa članom 6, 8 i 17. Zakona o javnim nabavkama.

Za nabavku usluga za održavanje javne higijene Opština nije postupila shodno članu 72. stav (3) i (5) Zakona o javnim nabavkama, jer je dobavljač kao sredstvo za dobro izvršenje ugovora o nabavci usluga dostavio mjenicu, dok je tenderskom dokumentacijom i ugovorom zahtjevana bankarska garancija.

Opština Teslić nije poštovala odredbe člana 17. stav (2) i 74. stav (2) Zakona o javnim nabavkama u dijelu koji se odnosi na objavljivanje plana nabavki na veb stranici i godišnjeg obavještenja o dodjeli okvirnih sporazuma na sajtu „e-nabavke“.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja:

Zaposlenima u Opštinskoj upravi je isplaćivana naknada za troškove prevoza u visini dvije prevozne karte za pojedinačnu vožnju za svaki radni dan, a takođe je vršen obračun i isplata jubilarnih nagrada za ostvareni staž od 10 godina kod poslodavca, što nije u skladu sa članom 10. tačka 2) i 20. stav (4) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Odluka o odborničkoj naknadi za vršenje odborničke dužnosti i dužnosti u radu stalnih radnih tijela Skupštine opštine Teslić nije usklađena sa članom 41. stav (3) Zakona o lokalnoj samoupravi, u dijelu koji definiše naknadu odbornicima za mjesečno učešće u radnim tijelima.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.2.1. izvještaja:

Pomoćne knjige obaveza iz poslovanja nisu usaglašene sa Glavnom knjigom trezora, što nije u skladu sa članom 18. stav (8) i 27. Zakona o trezoru.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, Načelnik opštine je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Teslić obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Teslić.

Banja Luka, 03.12.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku Opštine Teslić da obezbijedi da se:

- 1) popis imovine i obaveza vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) u Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine uključuju i finansijski izvještaji svih kontrolisanih entiteta u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 3) prihodi, rashodi, rashodi obračunskog karaktera, izdaci, obaveze i vanbilansna evidencija evidentiraju u skladu sa članom 72, 73, 83, 89, 91, 92. stav (10), 100. i 131. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i članom 93. stav (2) i 96. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 4) vrši analiza potraživanja sa aspekta mogućnosti naplate istih i dalji tretman provodi u skladu sa računovodstvenim politikama i važećim propisima,
- 5) uspostavi potpuna, tačna i ažurna evidencija nepokretnosti koja se koristi i ista priznaje i vrednuje u skladu sa MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema,
- 6) izvrši priznavanje gubitka od umanjenja vrijednosti ulaganja u Urbanistički plan Opštine Teslić, kako je to propisano paragrafima 52. i 54. MRS-JS 21 – Umanjenje vrijednosti imovine koja ne generiše gotovinu,
- 7) Izvještaj o novčanim tokovima sastavlja u skladu sa zahtjevima navedenim u MRS-JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima (paragrafi 18 i 22),
- 8) vrši procjena ishoda sudskih sporova, izvrši njihovo usaglašavanje sa evidencijama dobijenim od Pravobranilaštva Republike Srpske kao i da se objelodane informacije o potencijalnim obavezama i potencijalnoj imovini prema zahtjevima MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragrafi 140. i 141) i MRS-JS 19 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (paragrafi 100. i 105),
- 9) u Napomenama uz finansijske izvještaje Opštine i nižih budžetskih korisnika objelodanjuju informacije u skladu sa zahtjevima MRS JS i članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se načelniku Opštine Teslić da obezbijedi da se:

- 1) zapošljavanje u opštinskoj upravi vrši u skladu sa članom 61. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave,
- 2) da se prilikom provođenja postupaka javnih nabavki u potpunosti poštuju odredbe Zakona o javnim nabavkama,
- 3) izvrši usaglašavanje stanja pomoćnih knjiga i Glavne knjige trezora u skladu sa članom 27. Zakona o trezoru.

Preporučuje se Skupštini opštine Teslić da obezbijedi da se:

- 4) donesu potrebni interni akti u skladu sa Zakonom o sportu (član 10. i 11), Zakonom o javnim putevima (član 13. stav 4), kao i da se akti propisani Zakonom o komunalnim djelatnostima donose u definisanim rokovima (član 21. stav 3),

- 5) odlukom o izvršenju budžeta definiše mogućnost preraspodjele sredstava i utvrde ograničenja za preraspodjelu budžetskih sredstava u skladu sa članom 41. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Odluka o usvajanju/izvršenju budžeta Opštine Teslić;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Zakon o trezoru;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave;
- Zakon o radu;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o uređenju prostora i građenju;
- Zakon o komunalnim djelatnostima;
- Zakon o komunalnim taksama;
- Zakon o javnim putevima;
- Zakon o vodama;
- Zakon o šumama;
- Zakon o sportu;
- Zakon o zaštiti od požara;
- Zakon o koncesijama;
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske;
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Teslić (u daljem tekstu: Opština) se prostire na 846 kvadratnih kilometara i prema konačnim rezultatima popisa iz 2013. godine na području Opštine je bilo 37.236 stanovnika.

Opština ostvaruje svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom, Statutom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 97/16 i 36/19) i drugim važećim propisima, kojima su definisana područja odgovornosti, nadležnosti organa i način finansiranja.

Organi opštine su Skupština i načelnik Opštine. Skupština opštine je organ odlučivanja i kreiranja politika opštine koji čini 29 odbornika, a načelnik zastupa i predstavlja opštinu i nosilac je izvršne vlasti.

Opština je za 2019. godinu svrstana u kategoriju razvijenih jedinica lokalne samouprave.

Sredstva za rad Opštine u 2019. godini obezbijeđena su iz poreskih i neporeskih prihoda, grantova, transfera između različitih jedinica vlasti, primitaka za nefinansijsku imovinu i ostalih primitaka. Opština posluje u sistemu trezorskog poslovanja i u Glavnoj knjizi trezora nalaze se potrošačke jedinice. Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine čine finansijski izvještaji Opštinske uprave i budžetskih korisnika Javnih ustanova Centar za socijalni rad Teslić (u daljem tekstu: Centar za socijalni rad), Dječiji vrtić „Palčić“ Teslić (u daljem tekstu: Dječiji vrtić), Srednja škola „Nikola Tesla“ Teslić (u daljem tekstu: SŠ „Nikola Tesla“), Srednjoškolski centar „Jovan Dučić“ Teslić (u daljem tekstu: SŠC „Jovan Dučić“) i Narodna biblioteka „Danilo Kiš“ Teslić (u daljem tekstu: Narodna biblioteka).

Na dostavljeni Nacrt izvještaja nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je u toku 2018. godine pregled statusa preporuka datih u izvještaju o reviziji Konsolidovanih finansijskih izvještaja za korisnike budžeta Opštine za 2015. godinu. Prema Izvještaju o provođenju preporuka (IP018 - 18 od 18.08.2018. godine) Opština je od ukupno 16 datih preporuka provela šest, osam je djelimično provela i dvije preporuke nije realizovala.

Prilikom provjere statusa neprovedenih i djelimično provedenih preporuka, u toku ove revizije, utvrđeno je da nisu provedene preporuke koje se odnose na popis imovine i obaveza (tačka 3. izvještaja), primjenu MRS-JS 19 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (tačka 6.6. izvještaja) i objelodanjivanja informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje (tačka 6.7. izvještaja), dok su djelimično provedene preporuke koje se odnose na procjenu naplativosti potraživanja i definisanje mjera za naplatu (tačke 3. i 6.3.1. izvještaja) i vrednovanje nefinansijske imovine u stalnim sredstvima (tačke 3. i 6.3.1.2. izvještaja)

Preporuke za usklađenost koje se odnose na primjenu Zakona o javnim nabavkama (tačka 4. izvještaja) i planiranje budžetskih sredstava (tačka 5. izvještaja) nisu provedene, dok su djelimično provedene preporuke, koje se odnose na primjenu Zakona o javnim putevima i Zakona komunalnim djelatnostima (tačka 3. izvještaja), kao i pribavljanje kolaterala za obezbjeđenje ugovora o odgodi plaćanja naknada za rentu i uređenje gradskog

građevinskog zemljišta (tačka 6.3.1.2. izvještaja) i popunjavanje radnih mjesta, ažuriranje i donošenje internih akata te njihova dosljedna primjena, te provođenje propisanih kontrolnih postupaka (tačke 3. i 6.1.2.1. izvještaja).

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i rad organa Opštine, poslovi, nadležnosti i odgovornosti, finansiranje, učešće građana u lokalnoj samoupravi, saradnja i predstavljanje, kao i druga pitanja od značaja za rad i obavljanje poslova definisani su Zakonom o lokalnoj samoupravi i bliže uređeni Statutom Opštine ("Službeni glasnik Opštine", broj 4/17).

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave („Službeni glasnik Opštine“, broj: 3/18, 5/18, 9/18 i 12/19) sistematizovana su 124 radna mjesta sa 186 izvršilaca (bez funkcionera). Navedenim pravilnikom nije opisan djelokrug rada organizacionih jedinica, utvrđen ukupan broj radnih mjesta službenika i sačinjen organizacioni dijagram, odnosno nije sačinjen šematski prikaz odnosa između osnovnih organizacionih jedinica, a što je propisano članom 16. stav (2) Uredbe o načelima za unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u gradskoj upravi, odnosno opštinskoj upravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 10/17).

Na dan 31.12.2019. godine u Opštinskoj upravi ukupno je bilo zaposleno 153 izvršioca (137 izvršilaca na neodređeno vrijeme i 16 izvršilaca na određeno vrijeme) i četiri funkcionera. Zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme nije vršeno u skladu sa odredbama člana 61. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16), jer su zapošljavanja vršena za sistematizovana radna mjesta koja nisu popunjena, a rješenja o radu na određeno vrijeme su produžavana u vremenskom periodu dužem od 6 mjeseci u jednoj kalendarskoj godini (pojedini duže od tri godine).

Osim opštinske uprave u sastavu lokalnog trezora su i budžetski korisnici čije se plate finansiraju iz budžetskih sredstava Opštine u kojima je na dan 31.12.2019. godine bilo zaposleno 58 izvršilaca, od čega u Centru za socijalni rad 27 izvršilaca i Dječijem vrtiću 31 izvršilac. U pogledu sistematizovanog broja radnih mjesta i izvršilaca nisu usklađeni član 6. i 13. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u JU „Centar za socijalni rad“ Teslić od 29.12.2010. godine.

Program razvoja sporta na period od četiri godine nije donesen, shodno članu 10. i 11. Zakona o sportu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 4/02, 66/03, 73/08 i 102/08). Skupština opštine nije u skladu sa svojim nadležnostima donijela Strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju, što nije u skladu sa članom 13. stav (4) Zakona o javnim putevima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 89/13). U skladu sa Odlukom o utvrđivanju mjerila i kriterijuma za određivanje lokalnih puteva i ulica (iz 2014. godine) Skupština opštine je u 2019. godini imenovala stručnu komisiju koja će provesti aktivnosti u vezi sa određivanjem kategorije puteva i ulica na području opštine i o tome sačiniti elaborat. U primjeni su Odluka o upravljanju, građenju, rekonstrukciji, održavanju i zaštiti lokalnih puteva i ulica u naselju na području Opštine Teslić iz 2014. godine i Odluka o razvrstavanju lokalnih puteva i ulica u naselju na području opštine Teslić iz 2019. godine. Program obavljanja komunalnih djelatnosti iz oblasti zajedničke komunalne potrošnje za 2019. godinu nije donesen u roku propisanim članom 21. stav (3) Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 124/11 i 100/17). Pomenutim aktom, kao i Odlukom o komunalnoj naknadi iz 2013. godine djelimično su propisani materijalni, tehnički i drugi uslovi za finansiranje, razvoj, izgradnju i održavanje komunalnih objekata kao i uslovi za funkcionisanje i tehničko-tehnološko jedinstvo sistema i uređaja, vođenje evidencija o objektima i uređajima vodovoda shodno zahtjevima člana 6. pomenutog zakona.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u upotrebi se vodi u aplikaciji za vođenje stalnih sredstava i ista je usaglašena sa evidencijom Glavne knjige Opštine. Pomoćna evidencija nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi je iskazana na popisnoj listi u ukupnom iznosu, bez navođenja osnovnih elemenata vođenja pomoćne knjige, odnosno nije omogućeno praćenje analitičkih promjena po pojedinačnom sredstvu (karton pojedinačnog sredstva, evidencija sredstava po inventurnim brojevima) i ista je usaglašena sa Glavnom knjigom Opštine. Kartice osnovnih sredstava ne prezentuju sve relevantne informacije vezane za određeno osnovno sredstvo (naziv dobavljača, ime računopolagača i sl).

Popis imovine i obaveza, nije organizovan i izvršen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 45/16 - u daljem tekstu: Pravilnik o popisu), jer popisne liste ne sadrže potpis lica odgovornog za popis, nisu popisane mjenice i dio imovine (izuzete nekretnine i zemljište i društveni domovi- tačke 6.3.1. i 6.3.3. izvještaja), na pojedinim popisnim listama nisu iskazane vrijednosne razlike, dio potraživanja i obaveza je popisano bez dokaza da je izvršeno usaglašavanje podataka o stanjima sa podacima preuzetim iz dokumentacije koja odražava eksternu potvrdu stanja, izvještaji o popisu ne sadrže minimalno propisane elemente (uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza i pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja), a popisne komisije nisu utvrdile starosnu strukturu potraživanja i obaveza, pa nadležni organ nije odlučivao o otpisu i ispravci vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja i otpisu zastarjelih obaveza, što nije u skladu sa članom 4, 12. stav (2), 17. stav (8), 18. stav (5) i (7), 20. stav (3) i (4) i 21. stav (2) tačka 3) Pravilnika o popisu. Osim navedenog popis nije izvršen u skladu sa načelima urednog inventarisanja definisanim članom 2. Pravilnika o popisu, jer je Izvještaj Centralne popisne komisije sačinjen u januaru 2020. godine, a usvojen 02.02.2020. godine, dok je Urgencijom od 07.04.2020. godine članovima popisnih komisija naloženo da isti izvrše obaveze koje nisu završene, kao i da se izvještaji o popisu i popisne liste dostave Centralnoj popisnoj komisiji.

Popisne liste kod Dječijeg vrtića nisu sačinjene u skladu sa članom 17. stav (8) Pravilnika o popisu, jer iste nisu sačinjene u dva primjerka, te nisu potpisane i ovjerene od strane odgovornih lica.

U toku revizije, na odabranom uzorku od strane revizije provedene su nezavisne potvrde (konfirmacije) salda potraživanja i obaveza i tom prilikom utvrđeno je materijalno značajno odstupanje kod dobavljača Planum d.o.o. Teslić i Niskogradnja a.d. Teslić koji nisu uobzirili iznos dobijenih avansa, te kod Promtes a.d. Teslić (detaljnije tačka 6.3.2. izvještaja).

Opština nije uključila u sistem trezorskog poslovanja kao budžetske korisnike javne ustanove Kulturni centar, Sportski centar „Radolinka“ i Turistička organizacija shodno članu 5. Pravilnika o kriterijumima za sticanje statusa budžetskog korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 116/13).

Pravilnikom o uslovima i načinu korišćenja službenih i privatnih vozila za obavljanje službenih poslova u Opštinskoj upravi („Službeni glasnik Opštine“, broj 6/17) su utvrđeni normativi potrošnje goriva, međutim reviziji nije dokumentovano da se vrši upoređivanje mjesečne potrošnje sa normativima. Putni nalozi za vozila obuhvaćeni uzorkom, nisu usaglašeni sa Izvještajem o pređenim kilometrima i potrošnji goriva, a po pitanju početnog i krajnjeg stanja kilometraže.

Uputstvo o obračunu, evidentiranju, naplati i kontroli naplate neporeskih prihoda budžeta Opštine (iz 2018. godine) je usaglašeno sa zakonskom i podzakonskom regulativom iz oblasti neporeskih prihoda.

Opštinska uprava i Centar za socijalni rad su u 2018. godini donijeli Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima, dok je kod Dječijeg vrtića isti u procesu izrade.

Sistem internih kontrola u Opštini u 2019. godini nije bio u potpunosti uređen prema odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16 - u daljem tekstu: Zakon) i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17), jer nisu donešeni planovi rada za uspostavljanje i razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrola za 2019. i 2020. godinu, sačinjene izjave u vezi sa dostignutim stepenom razvoja sistema internih finansijskih kontrola za 2019. godinu, o planiranim mjerama za uspostavljanje nedostignutog nivoa razvoja sistema internih finansijskih kontrola za 2020. godinu, polugodišnji i godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole (član 14. stav (2) i 15. Zakona), obzirom da je 31.12.2019. godine imenovano lice koje je odgovorno za finansijsko upravljanje i kontrolu.

Dana 01.08.2018. godine, Opština je donijela Pravilnik o upravljanju rizicima u Opštini kojim su definisani uopšteni rizici, bez navođenja intenziteta i mjera za otklanjanje istih. Opština je na godišnjem nivou definisala generalne rizike na nivou procesa i ključne poslovne procese, s tim da nije uspostavila knjigu poslovnih procesa, niti je izvršila analizu postojećih i odredila dodatne ili nepotrebne kontrole shodno tački 22. podtačke 5. i 7. Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbjedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i drugim propisima, što je osim u ovoj tački navedeno u tačkama 4, 5. i 6. izvještaja.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- **zapošljavanje u opštinskoj upravi vrši u skladu sa članom 61. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave,**
- **popis imovine i obaveza vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.**

Preporučuje se Skupštini opštine da obezbijedi da se donesu potrebni interni akti u skladu sa Zakonom o sportu (član 10. i 11), Zakonom o javnim putevima (član 13. stav 4), kao i da se akti propisani Zakonom o komunalnim djelatnostima donose u definisanim rokovima (član 21. stav 3).

4. Nabavke

Prvi privremeni plan javnih nabavki donesen je 11.03.2019. godine, a na osnovu Odluke o privremenom finansiranju Opštine za 2019. godinu. Isti je ažuriran, pa ukupna planirana vrijednost nabavki nakon ažuriranja iznosi 2.890.750 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV-a), koliko iznosi i konačan plan usvojen odlukom 01.11.2019. godine (radovi 1.768.150 KM, robe 368.200 KM i usluge 754.400 KM). U toku godine, Opština je za nabavke radova koje nisu obuhvaćene Planom javnih nabavki donijela 5 posebnih odluka o pokretanju postupka javne nabavke (25.143 KM).

Plan javnih nabavki za 2019. godinu nije sačinjen u skladu sa članom 5. Pravilnika o javnim nabavkama Opštine, jer za pojedine nabavke nije navedena vrsta postupka javne nabavke, izvor finansiranja, planirana vrijednost, rok otpočinjanja, rok završetka i rok realizacije javne nabavke. Opština je na svom veb sajtu objavila prvobitni plan nabavki za postupke čija vrijednost prelazi 50.000 KM za robe i usluge, odnosno 80.000 KM za

radove, međutim naknadnim izmjenama i dopunama Plana javnih nabavki planirani su i drugi postupci čije procijenjene vrijednosti prelaze navedene pragove, a koji nisu objavljeni na veb sajtu Opštine, shodno članu 17. stav (2) Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj 39/14-u daljem tekstu: Zakon).

Prema dostavljenom tabelarnom pregledu o realizaciji navedenog plana, Opština je u toku 2019. godine provela 119 postupaka ukupne vrijednosti od 2.677.119 KM (bez PDV-a) od čega otvorenim postupkom (1.806.238 KM), konkurentskim zahtjevom za dostavu ponuda (457.934 KM), pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja (58.187 KM), direktnim sporazumom (306.760 KM) i neprioritetnih usluga iz Aneksa II dio B Zakona (48.000 KM).

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeni su postupci javnih nabavki u vrijednosti od 1.583.211 KM bez PDV-a (59% ukupno ugovorenih nabavki u 2019. godini) i to 10 otvorenih postupaka (1.282.127 KM), sedam konkurentskih postupaka (218.617 KM), dva pregovaračka postupka bez obavještenja (23.449 KM), tri direktna postupka (11.018 KM) i jedan postupak za nabavku neprioritetnih usluga iz Aneksa II dio B Zakona (48.000 KM). U okviru revizijskih ispitivanja izvršen je uvid u Odluku o pokretanju postupka nabavke izvođenja radova na sanaciji ruševnih obala rijeke Velike Usore, za koju je Opština donijela pomenutu odluku, dok je proceduru nabavke provela Jedinica za koordinaciju poljoprivrednih projekata pri Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske (tačke 6.1.1.2. i 6.3.2.1. izvještaja).

Opština je za izgradnju javne rasvjete ukupne vrijednosti 72.882 KM provela tri direktna i dva konkurentska postupka, za održavanje nekategorisanih puteva ukupne vrijednosti 210.733 KM jedan otvoreni postupak i jedan direktni postupak i za nabavku čeličnih konstrukcija za most ukupne vrijednosti 8.500 KM dva direktna postupka, što nije u skladu sa članom 14. i 15. Zakona, jer shodno vrijednosnim razredima navedeno čini jedan postupak.

Opštinska uprava je zaključila ugovor o izvođenju radova „Popravka oštećenih puteva u gornjem slivu rijeke Velike Usore, prouzrokovano poplavama, na području MZ Očauš i Ugodnović“ u vrijednosti od 15.681 KM bez PDV-a nakon što su radovi okončani, što nije u skladu sa članom 6. Zakona. Takođe u Odluci o pokretanju postupka za navedenu nabavku od 17.05.2019. godine se navodi da je predmetna nabavka predviđena planom javnih nabavki od 11.03.2019. godine, iako je potreba za predmetnom nabavkom nastala 13.05.2019. godine.

Nabavka usluga medijskog praćenja provedena je i planirana putem Aneksa II dio B, iako predmetne usluge pripadaju uslugama iz Aneksa II dio A (48.000 KM, bez PDV-a), a za nabavku emitovanja reportaže o Opštini Teslić (4.800 KM, bez PDV-a) nije provedena procedura nabavke niti je ista planirana, pri čemu se u Odluci obrazlaže da je ista izuzeta od primjene ovog zakona, međutim navedena nabavka ne pripada uslugama iz Aneksa II dio C da bi bila izuzeta od primjene zakona. Navedeno nije u skladu sa članom 8, 10 tačka f) i 17. stav (1) Zakona.

Hotelske i ugostiteljske usluge u vrijednosti od 6.059 KM (bez PDV-a) nisu planirane i provedene, dok je nabavka mrkog uglja (5.121 KM, bez PDV-a) izvršena prije nego je ugovor o nabavci zaključen, što nije u skladu sa članom 6, 8. i 17. stav (1) Zakona.

Opština nije postupila shodno članu 72. stav (3) i (5) Zakona, jer je dobavljač kao sredstvo za dobro izvršenje ugovora o nabavci usluga za održavanje javne higijene, dostavio mjenicu, dok je tenderskom dokumentacijom i ugovorom zahtijevana bankarska garancija (tačka 6.3.3. izvještaja).

Kod nabavki obuhvaćenih uzorkom, članovi komisije nisu potpisali Izjave o nepristrasnosti i povjerljivosti shodno članu 7. stav (4) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke.

Opštinska uprava nije objavila godišnje obavještenje o dodjeli okvirnih sporazuma na sajtu „e-nabavke“, što nije u skladu sa članom 74. stav (2) Zakona.

JU Centar za socijalni rad za nabavku usluge krećenja u vrijednosti od 3.156 KM (bez PDV-a) nije proveo proveduru nabavki i zaključio ugovor, što nije u skladu sa članom 6. Zakona.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se prilikom provođenja postupaka javnih nabavki poštuju član 6, 8, 14, 15, 17, 72 stav (3) i 74. stav (2) Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Na osnovu člana 38. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16) - u daljem tekstu: Zakon i člana 83. Statuta Opštine, Skupština opštine Teslić donijela je Odluku o privremenom finansiranju Opštine Teslić za period od 01.01 do 30.06.2019. godine. Razlog za donošenje odluke o privremenom finansiranju je činjenica da Skupština opštine Teslić nije usvojila Prijedlog Odluke o usvajanju Budžeta opštine Teslić za 2019. godinu, iako su prethodno preduzete sve potrebne radnje i aktivnosti na pripremi i donošenju budžeta, uz određena odstupanja u odnosu na budžetski kalendar definisan članom 28. Zakona.

Skupština opštine Teslić donijela je 31.05.2019. godine Odluku o usvajanju budžeta, kao i Odluku o izvršenju budžeta Opštine Teslić za 2019. godinu u iznosu od 18.350.000 KM, kojom su planirani poreski prihodi od 12.572.000 KM, neporeski prihodi od 3.435.500 KM, grantovi od 80.000 KM, transferi između budžetskih jedinica od 1.200.000 KM i primici od 1.062.500 KM.

Budžetska potrošnja, u ukupnom iznosu od 18.350.000 KM, planirana je za tekuće rashode u iznosu od 14.288.400 KM (rashodi za lična primanja zaposlenih 4.076.700 KM, rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga 3.560.100 KM, rashodi finansiranja 138.490 KM, subvencije 894.200 KM, grantovi 869.950 KM, doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta 3.799.000 KM, rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti 150.000 KM i rashodi po sudskim rješenjima 800.000 KM), transfere između i unutar jedinica vlasti od 114.660 KM, budžetsku rezervu od 139.400 KM, izdatke za nefinansijsku imovinu od 1.668.600 KM, izdatke za otplatu dugova od 945.800 KM i ostale izdatke od 1.193.100 KM.

Ministarstvu finansija Republike Srpske nije dostavljena Izjava o fiskalnoj odgovornosti, shodno članu 4. stav (2) Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 94/15 i 62/18).

Skupština Opštine nije usvojila Nacrt Odluke o izmjeni Odluke o izvršenju Budžeta opštine Teslić za 2019. godinu, iako su prethodno provedene sve aktivnosti na izradi i donošenju rebalansa budžeta. Tokom 2019. godine su izvršene 4 realokacije u iznosu od 1.947.055 KM, što nije u skladu sa članom 41. Zakona, jer Odlukom o izvršenju budžeta Opštine za 2019. godinu nije propisana mogućnost preraspodjele budžetskih sredstava, kako u okviru budžetskog korisnika, tako ni između budžetskih korisnika niti su istom utvrđena ograničenja u pogledu visine i namjene sredstava koja mogu biti realocirana. Samim tim, realokacije nisu izvršene u skladu sa članom 39. stav (4) pomenutog Zakona.

S obzirom da predloženi rebalans budžeta nije usvojen, za iznos od 240.228 KM stvorenih obaveza po osnovu rashoda za lična primanja nisu obezbijeđena sredstva.

Na Plan za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda u iznosu od 3.000.000 KM (od 17.12.2018. godine), Fiskalni savjet Republike Srpske je dao pozitivno mišljenje, i isti je shodno članu 9. stav (6) Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj trebalo da usvoji Skupština opštine, što nije učinjeno.

Preporučuje se Skupštini opštine da obezbijedi da se odlukom o izvršenju budžeta definiše mogućnost preraspodjele sredstava i utvrde ograničenja za preraspodjelu budžetskih sredstava u skladu sa članom 41. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovani finansijski izvještaj za korisnike budžeta Opštine Teslić za 2019. godinu u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17) i obrasce finansijskog izvještaja sa Napomenama dostavila Ministarstvu finansija uz određeno kašnjenje u odnosu na rok definisan članom 56. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske i članom 49. stav (6) pomenutog pravilnika.

Pri sačinjavanju Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2019. godinu, Opština nije izvršila konsolidaciju kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 115/17 i 118/18), jer nije izvršeno uključivanje entiteta koji su pod kontrolom ili značajnim uticajem entiteta (JZU Dom zdravlja „Sveti Sava“, JU Turistička organizacija, JU Sportska dvorana „Radolinka“ i JU Kulturni centar). Opština je u Konsolidovani finansijski izvještaj izvršila dodavanje neto imovine/kapitala iz bilansa stanja Preduzeća komunalnih djelatnosti „Rad“ a.d. Teslić i Komunalnog preduzeća „Komunalac-Teslić“ a.d. Teslić.

Revizijom je utvrđeno da Bilans stanja nije sačinjen u skladu sa članom 35. stav (3) Pravilnika o finansijskom izvještavanju, jer je u koloni 4 (bruto) na poziciji – akcije i učešća u kapitalu iskazan iznos prije konsolidacije, odnosno dodavanja neto imovine/kapitala iz njegovog bilansa stanja u konsolidovani bilans stanja Opštine.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se u Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine uključuju i finansijski izvještaji svih kontrolisanih entiteta u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2019. godine iskazano je u obrascu PIB (Periodični izvještaj o izvršenju budžeta) i obrascu PIF (Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima).

Ukupni prihodi i primici u obrascu PIB su iskazani u iznosu od 17.850.051 KM (za oko 3% su niži u odnosu na budžet), dok su ukupni rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 18.122.753 KM (za oko 1% su niži u odnosu na budžet). Za odstupanja na pojedinim pozicijama na kojima je izvršenje veće u odnosu na iznos koji je odobren budžetom izvršene su realokacije, osim za iskazane rashode za lična primanja zaposlenih na rashodima obračunskog karaktera, s tim da mogućnost preraspodjele budžetskih sredstava nije propisana Odlukom o izvršenju budžeta Opštine za 2019. godinu (tačka 5. izvještaja).

U PIF-u su iskazani ukupni prihodi i primici u iznosu od 18.625.620 KM i ukupni rashodi i izdaci u iznosu od 18.435.378 KM.

Skupština opštine je 17.06.2020. godine donijela Zaključak o neusvajanju Izvještaja o izvršenju Budžeta opštine Teslić za 2019. godinu. U Izvještaju o izvršenju budžeta nisu

data objašnjenja većih odstupanja u narativnom obliku za pojedine pozicije (rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći, tekući grantovi neprofitnim organizacijama i sl), što nije u skladu sa članom 22. stav (1) tačka g) Pravilnika o formi i sadržaju budžeta i izvještaja o izvršenju budžeta („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 100/13 i 102/16), niti su tabelarni pregled preraspodjele budžetskih sredstava u okviru budžetskog korisnika i tabelarni pregled korišćenja budžetske rezerve sačinjeni u formi koja je propisana pomenutim pravilnikom.

6.1.1. Prihodi i primici

Opština je u Periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima iskazala ukupne prihode i primitke u iznosu od 18.625.620 KM, od čega na fondu 01 (17.850.051 KM) i fondu 05 (775.569 KM).

6.1.1.1. Prihodi

Ukupni prihodi su iskazani u iznosu od 17.520.325 KM, od čega na fondu 01 (17.220.325 KM) i fondu 05 (300.000 KM), a čine ih poreski prihodi, neporeski prihodi, grantovi i transferi između budžetskih jedinica različitih nivoa vlasti.

Poreski prihodi iskazani su u iznosu od 12.505.814 KM (fond 01), a najvećim dijelom ih čine indirektni porezi prikupljeni preko Uprave za indirektno oporezivanje BiH (11.143.483 KM), porezi na lična primanja (828.611 KM) i porezi na imovinu (385.170 KM).

Neporeski prihodi iskazani su u iznosu od 3.028.713 KM (fond 01), a odnose se na prihode od zakupa i rente u iznosu od 341.721 KM (zakup 190.875 KM i zemljišna renta 150.846 KM), prihodi po osnovu naknada, taksa i pružanja javnih usluga u iznosu od 2.659.631 KM (administrativne naknade i takse 168.361 KM, komunalne naknade i takse 456.842 KM, naknade po raznim osnovama 1.704.358 KM i prihodi od pružanja javnih usluga 330.070 KM), novčane kazne u iznosu od 9.395 KM i ostali neporeski prihodi u iznosu od 17.966 KM.

Naknade po raznim osnovama koje su iskazane u značajnijim iznosima odnose se na korišćenje šuma i šumskog zemljišta (780.643 KM), naknade za uređenje građevinskog zemljišta (308.524 KM), korišćenje komunalnih dobara od opšteg interesa (235.950 KM), naknade za korišćenje prirodnih i drugih dobara od opšteg interesa (85.579 KM), finansiranje posebnih mjera zaštite od požara (84.046 KM), zaštitu voda koju plaćaju vlasnici transportnih sredstava koja koriste naftu ili naftne derivate (74.741 KM), promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta (51.658 KM), ispuštanje otpadnih voda (39.900 KM) i korišćenje mineralnih sirovina (21.953 KM). U okviru prihoda od zemljišne rente evidentirana je naknada za uređenje građevinskog zemljišta (29.364 KM), što nije u skladu sa članom 131. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 98/16, 115/17 i 118/18).

Skupština opštine je usvojila Program korišćenja sredstava od naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe za 2019. godinu i Plan utroška sredstava od naknade za finansiranje zaštite od požara u 2019. godini. Takođe, doneseni su Plan utroška sredstava ostvarenih po osnovu naknada za šume u 2019. godini i Plan utroška sredstava od vodnih naknada za izgradnju vodnih objekata u 2019. godini, uz prethodno pribavljene saglasnosti nadležnih ministarstava.

Dio donesenih programa i planova namjenskih sredstava nisu mijenjani/usaglašeni, iako su neka namjenska sredstva utrošena u većem ili manjem iznosu u odnosu na plan.

Za korišćenje sredstava od koncesione naknade nije donesen Plan utroška koncesione naknade za 2019. godinu niti je otvoren poseban račun za korišćenje koncesionih naknada, što nije u skladu sa članom 32. stav (6) i (8) Zakona o koncesijama („Službeni

glasnik Republike Srpske“, broj: 59/13 i 16/18), ali je u toku 2020. godine Opština otvorila poseban račun za korišćenje pomenutih naknada.

Zaključkom Skupštine opštine usvojeni su i prihvaćeni Izvještaji i Informacije o realizaciji prethodno navedenih programa i planova namjenskog utroška sredstava, osim Izvještaja o realizaciji godišnjeg Plana utroška sredstava po osnovu naknade za šume i Izvještaja o realizaciji godišnjeg Plana utroška sredstava po osnovu vodnih naknada.

Prihodi od pružanja javnih usluga čine prihodi Opštinske uprave u iznosu 63.882 KM (vatrogasne usluge) i nižih budžetskih korisnika u iznosu 266.188 KM (JU Centar za socijalni rad 18.661 KM, JPU Dječiji vrtić 193.787 KM, SŠ „Nikola Tesla“ 28.432 KM, SŠC „Jovan Dučić“ 21.004 KM i Narodna biblioteka 4.304 KM).

Grantovi su iskazani u iznosu od 224.959 KM i to u cjelosti na fondu (01), a odnose se na grantove iz inostranstva u iznosu od 126.725 KM (MEG Projekat za grant šemu i izgradnju vodovoda u MZ Osivica i Radnja) i iz zemlje u iznosu od 98.234 KM (najznačajniji su grantovi Udruženja Institut za razvoj za finansiranje projekata „Preduzetnički fond za mlade“ 26.250 KM i građana mjesnih zajednica za izgradnju vodovodne i kanalizacione mreže 32.565 KM).

Transferi između ili unutar jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 1.760.839 KM (1.460.839 KM fond 01 i 300.000 KM fond 05).

Transferi iskazani na fondu 01 se u najvećem iznosu odnose na transfere odobrene od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske po osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 37/12, 90/16 i 94/19) (1.459.923 KM).

Transferi na fondu 05 u iznosu od 300.000 KM se odnose na sredstva doznačena od Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske za sanaciju šteta od poplava na putnoj infrastrukturi.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se naknada za uređenje građevinskog zemljišta evidentira u skladu sa članom 131. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.1.1.2. Primici

Primici su iskazani u iznosu od 1.105.295 KM (629.726 KM fond 01 i 475.569 KM fond 05), a odnose se na primitke za nefinansijsku imovinu, od zaduživanja i ostale primitke.

Primici za nefinansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 310.363 KM (fond 01), a u najvećem iznosu se odnose na primitke po osnovu prodatog zemljišta (310.054 KM).

Primici od zaduživanja iznose 368.865 KM i u cjelosti su iskazani na fondu 05 i predstavljaju vrijednost investicije finansirane iz kreditnih sredstava povučenih tokom 2019. godine od Evropske investicione banke (EIB) po Projektu vodovoda i kanalizacije u iznosu od 355.922 KM i Svjetske banke – Međunarodne asocijacije za razvoj (WB IDA) po „Hitnom projektu oporavka od poplava“ u iznosu od 12.943 KM usmjerenih za sanaciju riječnih obala. Republika Srpska je nadležna za povlačenje sredstava, dok Opština u skladu sa ugovorom, Ministarstvu finansija Republike Srpske dostavlja fakture/okončane situacije, a Ministarstvo vrši plaćanje dobavljaču/izvođaču radova (tačke 4. i 6.3.2.1. izvještaja).

Ostali primici su iskazani u iznosu od 426.067 KM i odnose se na primitke po osnovu poreza na dodatu vrijednost u iznosu od 164.059 KM (povrat PDV-a po Projektu vodovoda i kanalizacije), primitke po osnovu izlaznog PDV-a koji se naplaćuje po osnovu izdavanja u zakup imovine (49.277 KM), primitke po osnovu depozita i kaucija (3.330 KM), imputirane primitke po osnovu zatvorenih avansa u zemlji (datih u prethodnoj ili ranijim godinama) (133.458 KM) i primitke za naknade plata po osnovu bolovanja koji se refundiraju od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (2.593 KM) i naknada

plata za porodiljsko odsustvo koji se refundiraju od JU Javni fond za dječiju zaštitu Republike Srpske (73.350 KM). Dječiji vrtić prilikom naplate potraživanja od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (7.579 KM) nije evidentirao primitke za naknade plata za porodiljsko odsustvo koji se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja što nije u skladu sa članom 80. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Opština je u obrascu PIF iskazala ukupne rashode i izdatke u iznosu od 18.435.378 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 18.122.753 KM i fondu 05 u iznosu od 312.625 KM.

6.1.2.1. Rashodi

Ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 14.821.490 KM od toga na fondu 01 u iznosu od 14.536.055 KM i na fondu 05 u iznosu od 285.435 KM. Prema vrsti rashoda odnose se na rashode za lična primanja zaposlenih, po osnovu korišćenja roba i usluga, finansiranja i druge finansijske troškove, po osnovu subvencija, grantova, doznaka na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Opštine, rashode finansiranja i druge finansijske troškove između jedinica vlasti, po sudskim rješenjima i transfere između različitih jedinica vlasti.

Rashodi za lična primanja zaposlenih se odnose na rashode za bruto plate zaposlenih u iznosu od 3.679.540 KM, rashode za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih u iznosu od 662.950 KM (najvećim dijelom ih čine naknade za prevoz na posao i sa posla 113.199 KM, topli obrok 299.718 KM i porezi i doprinosi na naknade 201.140 KM) i rashode za otpremnine i jednokratne pomoći u iznosu od 54.946 KM (najveći dio se odnosi na otpremnine po kolektivnom ugovoru 29.054 KM i pomoći prilikom rođenja djeteta 11.073 KM).

Klasifikacija naknada za bolovanje i roditeljsko odsustvo koje se ne refundiraju (56.251 KM) i organizacija proslave Nove godine i osmog marta (10.920 KM) nije izvršena prema odredbama člana 91. i 92. stav (10) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, dok rashodi za jubilarne nagrade nisu priznati na obračunskom osnovu, u periodu u kome je i obaveza nastala shodno članu 93. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike (29.160 KM).

U finansijskim izvještajima za 2019. godinu tekući rashodi za lična primanja zaposlenih za decembar u iznosu od 240.228 KM su iskazani u okviru rashoda obračunskog karaktera, što predstavlja stvaranje obaveza iznad budžetom odobrenih sredstava koje nije u skladu sa članom 40. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Odredbe Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi od 30.09.2019. godine kojima je definisano pravo na naknadu za rad u komisijama i drugim stalnim ili privremenim radnim tijelima, pravo na troškove prvog polaganja stručnog upravnog ispita ili drugog stručnog ispita potrebnog za rad na određenom radnom mjestu (član 10. stav (8) i (9)), kao i pravo na jubilarnu nagradu za ostvareni staž od 10 godina kod poslodavca (član 20. stav (4) tačka 1)) nisu u skladu sa članom 10. i 20. stav (4) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 20/17 i 85/18). Stupanjem na snagu navedenog kolektivnog ugovora van snage je stavljen Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi od 17.11.2017. godine. U toku rada revizije donesen je Pojedinačni Kolektivni ugovor o izmjenama i dopunama kolektivnog ugovora, kojim su izvršena usklađivanja u pogledu navedenih nepravilnosti.

Pravilnik o platama, naknadama i ostalim ličnim primanjima zaposlenih u Opštinskoj upravi nije usklađen sa članom 5, 6, 9. i 20. stav (4) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, a u pogledu uvećanja plate (složenost rada, posebno otežani uslovi, posebni rezultati u radu, stimulatívni dio i pripravnost), isplate jubilarne nagrade za ostvareni staž od 10 godina kod poslodavca, te pojedinih koeficijena za obračun plata. Isti je u toku rada revizije stavljen van snage. Prilikom obračuna plata u Opštini primijenjene su odredbe važećih zakonskih i podzakonskih akata.

Obračun naknada za troškove prevoza vršen je u visini dvije prevozne karte za pojedinačnu vožnju za svaki radni dan, što nije u skladu sa članom 10. tačka 2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske i članom 10. tačka 2) Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi kojim je propisano da naknadu troškova prevoza imaju zaposleni ukoliko prevoz nije organizovan od strane poslodavca u visini do pune cijene mjesečne karte u javnom prevozu.

Centar za socijalni rad je na osnovu odredbi Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave donio Pravilnik o platama, naknadama i ostalim ličnim primanjima zaposlenih od 02.02.2018. godine i Kolektivni ugovor kod poslodavca od 18.01.2018. godine. Pomenuti akti nisu usklađeni sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 47/18), koji se primjenjuje u javnim ustanovama socijalne zaštite čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave. Prema pisanoj informaciji dostavljenoj za potrebe revizije u toku je usklađivanje pomenutih akata.

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga iskazani su u iznosu od 3.623.580 KM (3.437.753 KM, fond 01 i 185.827 KM fond 05).

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga iskazani na fondu 01 odnose se na rashode u iznosu od 331.163 KM po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga (najveći dio se odnosi na rashode po osnovu utroška energije 178.987 KM i komunikacione usluge 136.449 KM), 104.254 KM za režijski materijal (najveći dio se odnosi na rashode za obrasce i papire 35.513 KM i hemijski materijal za održavanje čistoće 28.846 KM), 49.886 KM za materijal za posebne namjene, 819.893 KM tekuće održavanje (uglavnom se odnose na rashode za tekuće održavanje objekata drumskog sadržaja 653.794 KM), 72.752 KM po osnovu putovanja i smještaja (najveći dio odnosi se na rashode po osnovu utroška goriva 34.380 KM i putovanja i smještaja u zemlji 33.032 KM), 215.918 KM za stručne usluge (najvećim dijelom se odnose na rashode za usluge reklame i propagande i odnosa sa javnošću 110.626 KM), 1.003.361 KM za usluge održavanja javnih površina (najveći iznos se odnosi na usluge čišćenja javnih površina 475.614 KM i utrošak električne rasvjete na javnim površinama 339.519 KM) i 840.536 KM za ostale neklasifikovane rashode (najvećim dijelom ih čine rashodi za bruto naknade za rad van radnog odnosa 643.085 KM, rashodi po osnovu reprezentacije 70.940 KM i ostali nepomenuti rashodi 103.891 KM).

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga iskazani na fondu 05 u cjelosti se odnose na rashode za tekuće održavanje (185.827 KM).

U okviru pozicije rashoda za održavanje objekata drumskog saobraćaja evidentirani su rashodi za lična primanja radnika koji održavaju putne pravce na području udaljenijih mjesnih zajednica. KP „Komunalac“ a.d. je preuzeo pomenute radnike od Opštine Teslić sa kojima je bio dužan da zaključi ugovore o radu. KP „Komunalac“ a.d. svaki mjesec podnosi Opštinskoj upravi zahtjev za refundaciju bruto ličnih primanja što na godišnjem nivou iznosi 202.076 KM.

Odluka o naknadi za vršenje odborničke dužnosti ("Službeni glasnik Opštine", broj: 9/13 i 2/17) nije u skladu sa članom 41. stav (3) Zakona o lokalnoj samoupravi u dijelu koji definiše naknadu odbornicima za učešće u radnim tijelima. U toku rada revizije, Opština je sačinila prijedlog Odluke o odborničkoj naknadi za vršenje odborničke dužnosti i dužnosti u radu stalnih radnih tijela Skupštine opštine Teslić, s tim da je istu Skupština opštine vratila predlažu na dopunu.

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi iskazani su u iznosu od 132.048 KM (fond 01) i najveći iznos se odnosi na kamate na dugoročne kredite (122.836 KM).

Subvencije iznose 776.334 KM (fond 01), a odnose se na subvencije javnim nefinansijskim subjektima u oblasti trgovine i turizma (109.986 KM), javnim nefinansijskim subjektima u ostalim oblastima (190.000 KM), nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (254.702 KM), nefinansijskim subjektima u oblasti prerađivačke industrije (163.929 KM) i subvencije nefinansijskim subjektima u ostalim oblastima (57.717 KM).

Grantovi su iskazani u iznosu od 1.088.788 KM (989.180 KM fond 01 i 99.608 KM fond 05), a odnose se na tekuće grantove neprofitnim subjektima u zemlji (787.190 KM), ostale tekuće grantove u zemlji (53.506 KM), kapitalne grantove neprofitnim subjektima u zemlji (33.492 KM) i ostale kapitalne grantove u zemlji (114.992 KM fond 01 i 99.608 KM fond 05).

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova iskazane su u iznosu od 3.813.285 KM (fond 01), a odnose se na doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta (3.248.491 KM) i doznake pružaocima usluga socijalne zaštite (564.794 KM).

Doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Opštine u najvećem iznosu se odnose na pomoći učenicima, studentima i pojedincima u oblasti nauke i kulture (241.650 KM) i pomoći porodicama palih boraca, ratnih vojnih invalida i civilnih žrtava rata (199.285 KM). Doznake koje realizuje Centar za socijalni rad se odnose na prava utvrđena Zakonom o socijalnoj zaštiti, a u najvećem iznosu ih čine dodatak za pomoć i njegu drugog lica 1.703.076 KM, stalna novčana pomoć 592.311 KM i doznake ustanovama socijalne zaštite za smještaj šticećenika 308.942 KM.

Rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti iskazani su u iznosu 98.118 KM (fond 01), i u najvećem iznosu se odnose na rashode po osnovu kamata na zajmove primljene od entiteta (96.137 KM).

Rashodi po sudskim rješenjima iskazani su u iznosu od 773.279 KM (fond 01), a čine ih rashodi po osnovu isplate glavnice duga po sudskim rješenjima (733.680 KM), kamate po sudskim rješenjima (1.756 KM), rashodi po osnovu advokatskih i pravnih usluga (28.700 KM) i ostali rashodi po sudskim rješenjima (9.142 KM). Opština nije iskazala rashode po sudskim rješenjima po presudi od 28.03.2019. godine (2.000 KM), što nije u skladu sa članom 99. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike (tačka 6.6. izvještaja).

Zbog pogrešnog evidentiranja po Zapisniku o sudskom poravnanju pred Osnovnim sudom u Tesliću od 23.12.2016. godine precijenjeni su rashodi po osnovu isplate glavnice duga po sudskim rješenjima za 733.680 KM, finansijski rezultat ranijih godina (144.153 KM), a potcijenjeni su izdaci za nefinansijsku imovinu (589.527 KM). Navedeno nije u skladu sa članom 93. stav (2) i 96. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Naime, Opština Teslić je 23.12.2016. godine zaključila sudsko poravnanje sa „Promtes“ a.d. Teslić, kojim je potvrdila da je neosporno da na dan zaključivanja pomenutog poravnanja „Promtes“ a.d.

Teslić kao povjerilac ima neosporno potraživanje prema Opštini Teslić u iznosu od 3.668.402 KM (nekretnine 1.580.350 KM i zemljište 1.367.285 KM koje je Opština u ranijem periodu izuzela, te zatezne kamate na oba iznosa, izgubljena dobit na izuzetim nekretninama i troškovi izvršnog postupka dospjeli do 20.12.2016. godine- 720.767 KM), a koje je nastalo na osnovu rješenja Osnovnog suda u Tesliću od 18.12.2015. godine, rješenja Okružnog suda u Doboju od 25.04.2016. godine i rješenja Vrhovnog suda Republike Srpske od 15.11.2016. godine. U zapisniku o sudskom poravnanju se navodi da je tražilac izvršenja („Promtes“ a.d. Teslić) saglasan da se bez njegovog daljeg pitanja i dozvole, izvršenik kao dužnik (Opština) uknjiži kao vlasnik odnosno posjednik nepokretnosti bliže označenih u izreci prvostepenog rješenja Osnovnog suda Teslić od 18.12.2015. godine u zemljišno-knjižnim evidencijama kod nadležnih organa. Takođe je definisano da se izuzetno od odredaba ovog sudskog poravnjanja u slučaju podnošenja pravnih sredstava protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Srpske od 15.11.2016. godine, „Promtes“ a.d. Teslić ima pravo na zakonsku zateznu kamatu od dana zaključenja ovog sudskog poravnjanja od dana rješenja po podnesenom pravnom sredstvu. Navedenim poravnanjem ugovoreno je plaćanje u 60 jednakih rata u iznosu od 61.140 KM do januara 2021. godine (tačke 6.1.2.2, 6.3.1.2. i 6.3.2.1. izvještaja). „Promtes“ a.d. Teslić je ustupio Novoj banci a.d. Banja Luka potraživanja koja ima prema Opštini Teslić po osnovu pomenutog sudskog poravnjanja na osnovu ugovora o ustupanju potraživanja od 13.02.2017. godine. U toku 2020. godine upućen je prijedlog za ponavljanje postupka Osnovnom sudu u Tesliću u kojem se navodi da je dio nekretnina utvrđen Rješenjem Vrhovnog suda Republike Srpske od 15.11.2016. godine dodijeljen kao izbjeglički placevi, a da se drugi dio nalazi u posjedu fizičkog lica, te da sa istim Opština ne raspolaže u cjelosti, čime se osporava i vrijednost naknade za izuzete nekretnine u vrijednosti od 1.580.350 KM. Po ovom sporu u ranijem periodu doneseno je više sudskih rješenja sa presudama koje su potpuno različite od onih koje su u korist Opštine, do onih koje su na teret Opštine.

Transferi između različitih jedinica vlasti (118.622 KM, fond 01) se odnose na transfere Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za zdravstveno osiguranje korisnicima socijalne zaštite koji ovo pravo ne mogu ostvariti po drugom osnovu (108.319 KM) i pogrešno ili više uplaćene javne prihode po zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske (10.303 KM).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se evidentiranje rashoda i izdataka vrši u skladu sa članom 91. i 92. stav (10) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i 93. stav (2) i 96. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 1.826.151 KM, a odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu, otplatu dugova i ostale izdatke.

Izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 1.552.716 KM (1.525.526 KM fond 01 i 27.190 KM fond 05), a uglavnom se odnose na izdatke za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata 1.283.664 KM (1.256.474 KM fond 01 i 27.190 KM fond 05), investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata 83.433 KM (fond 01) i nabavku postrojenja i opreme 114.474 KM (fond 01). Kao što je navedeno u tački 6.1.2.2. izvještaja izdaci za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata (316.070 KM) i izdaci za pribavljanje zemljišta (273.457 KM) nisu iskazani na obračunskom osnovu u periodu za koji je nastala obaveza izdatka za nefinansijsku imovinu, odnosno po dospelju rate po Zapisniku o sudskom poravnanju od 23.12.2016. godine, već su isti evidentirani kao rashodi po

sudskim rješenjima, što nije u skladu sa članom 96. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Izdaci za otplatu dugova iskazani su u iznosu od 1.026.754 KM (fond 01), a odnose se na izdatke za otplatu glavnice primljenih zajmova u zemlji.

Ostali izdaci iskazani su u iznosu od 1.034.418 KM (fond 01) i u najvećem iznosu ih čine izdaci za otplatu neizmirenih obaveza iz ranijih godina 822.410 KM, po osnovu PDV-a (100.423 KM), naknade plata koji se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja 100.939 KM (za porodiljsko i roditeljsko odsustvo 80.568 KM i naknade plata za vrijeme bolovanja 20.371 KM).

6.1.3. Budžetski rezultat (suficit)

U obrascu PIF iskazan je budžetski suficit u iznosu od 1.456.482 KM i predstavlja zbir bruto budžetskog suficita 2.698.835 KM i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazan u negativnom iznosu od 1.242.353 KM. Iskazani bruto budžetski suficit predstavlja razliku između budžetskih prihoda (17.520.325 KM) i budžetskih rashoda (14.821.490 KM), a neto izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani u negativnom iznosu predstavljaju razliku između primitaka (310.363 KM) i izdataka za nefinansijsku imovinu (1.552.716 KM). Revizijom je utvrđeno da je budžetski suficit pogrešno iskazan za najmanje 96.075 KM, a odnosi se na manje iskazane rashode za lična primanja zaposlenih (tačke 6.1.2.1. i 6.2.2. izvještaja) i izdatke za nefinansijsku imovinu (tačka 6.1.2.2. izvještaja) i više iskazane rashode po sudskim rješenjima (tačka 6.1.2.1. izvještaja).

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje iskazano u negativnom iznosu od 1.226.240 KM predstavlja zbir zaduživanja (368.865 KM) i ostalih primitaka (426.067 KM), a umanjeno po osnovu izdataka za otplatu dugova (1.026.754 KM) i ostalih izdataka (1.034.418 KM).

6.1.5. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju, koju čini zbir iskazanog suficita (1.456.482 KM) i neto finansiranja (-1.266.240 KM), iskazana je u iznosu od 190.242 KM (-272.702 KM fond 01 i 462.944 KM fond 05). Revizijom je utvrđeno da je razlika u finansiranju u PIB-u i PIF-u iskazana više za 96.075 KM, po osnovu više iskazanog budžetskog suficita (tačka 6.1.3. izvještaja).

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi u Bilansu uspjeha iskazani su u iznosu od 18.879.904 KM, a čine ih prihodi iskazani u periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima (17.520.325 KM), koji su objašnjeni pod tačkom 6.1.1. izvještaja i prihodi obračunskog karaktera iskazani u iznosu od 1.359.579 KM.

Prihodi obračunskog karaktera se odnose na prihode od usklađivanja vrijednosti imovine (362.395 KM naplaćena ispravljena potraživanja), dobitke od prodaje imovine (154.129 KM od prodaje zemljišta), pomoći u naturi (104.251 KM), ostale prihode obračunskog karaktera (281.948 KM, od čega se najveći iznos odnosi na evidentiranje nefinansijske imovine koja datira iz prethodnih godina, ali koja zbog neriješenih imovinsko pravnih odnosa nije evidentirana u ranijem periodu u iznosu od 302.618 KM i potraživanja za zakup, parking i vatrogasne usluge iskazana u negativnom iznosu od 31.625 KM), prihodi obračunskog karaktera evidentirani po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa (454.263 KM po osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim

porezima za period 01.01-31.12.2019. godine) i prihode obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti u iznosu od 2.593 KM.

U okviru pomoći u naturi evidentirano je ulaganje Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske (54.419 KM) u sanaciju društvenog doma u 2015. godini, što nije u skladu sa članom 63. stav (1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.2.2. Rashodi

Rashodi u Bilansu uspjeha iskazani su u iznosu od 19.882.485 KM, a čine ih rashodi iskazani u PIF-u (14.821.490 KM), koji su objašnjeni pod tačkom 6.1.2. izvještaja i rashodi obračunskog karaktera iskazani u iznosu od 5.060.995 KM.

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su po osnovu nabavne vrijednosti realizovanih zaliha u iznosu od 39.068 KM (nabavna vrijednost sitnog inventara i auto guma), amortizacije (2.768.393 KM), usklađivanja vrijednosti imovine u iznosu od 976.404 KM (korekcija kratkoročnih poreskih i neporeskih potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci od datuma dospijea 959.531 KM i usaglašavanje sa evidencijama Poreske uprave 16.873 KM), date pomoći u naturi u iznosu od 212.588 KM (prenos vodovodne mreže na JKP „Rad“ Teslić 34.541 KM i prenos niskonaponske mreže na Elektro Doboje RJ Teslić 178.047 KM), ostali rashodi obračunskog karaktera u iznosu od 1.044.743 KM (u najvećem iznosu se odnosi na rashode za bruto plate za decembar 2019. godine 240.228 KM i neotpisanu vrijednost otkupljenih stanova 803.606 KM) i rashoda obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti u iznosu od 19.799 KM (negativna kursna razlika na obaveze prema entitetu po kreditu Svjetske banke za projekat "Oporavak od poplava"- 7.357 KM i korekcija potraživanja 12.441 KM).

U okviru rashoda obračunskog karaktera evidentirani su rashodi za lična primanja (240.228 KM) zbog nedostatka sredstava u budžetu, a što nije u skladu sa članom 100. Pravilnika o budžetskim o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se rashodi obračunskog karaktera evidentiraju u skladu sa članom 100. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha, kao razlika prihoda u iznosu od 18.879.904 KM i rashoda u iznosu od 19.882.485 KM, iskazan je negativan finansijski rezultat u iznosu od 1.002.581 KM. Revizijom je utvrđeno da je finansijski rezultat tekuće godine, manje iskazan za 733.680 KM (tačka 6.1.2. izvještaja).

6.3. Bilans stanja

U poslovnoj aktivni Bilansa stanja Opštine na dan 31.12.2019. godine iskazana je ukupna imovina neto vrijednosti 84.417.474 KM (tekuća imovina 1.509.641 KM, stalna imovina 79.515.818 KM i vanbilansna aktiva 3.392.015 KM). Poslovna aktiva je uravnotežena sa poslovnom pasivom koju čine obaveze i razgraničenja (14.259.623 KM), vlastiti izvori (66.765.836 KM) i vanbilansna pasiva (3.392.015 KM).

6.3.1. Aktiva

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina na dan 31.12.2019. godine iskazana je u neto iznosu od 1.509.641 KM (bruto vrijednost 4.318.489 KM i korekcija vrijednosti 2.808.848 KM), a čini je kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja (gotovina i gotovinski ekvivalenti, kratkoročna

potraživanja, kratkoročna razgraničenja i kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 218.263 KM, a čine ih sredstva u blagajni (7.024 KM), na bankovnim računima (208.854 KM) i ostala gotovina i gotovinski ekvivalenti (2.385 KM).

Uvidom u poslednji blagajnički dnevnik Narodne biblioteke, revizija je utvrdila da je stanje blagajne u poslovnim knjigama veće za 4.633 KM. Komisija za popis blagajne nije sačinila uporedni pregled i utvrdila uzroke neslaganja, odnosno nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Prema pisanoj informaciji dostavljenoj za potrebe revizije razlike su nastale kao posljedica pogrešnog evidentiranja.

Nezavisnom potvrdom salda novčanih sredstava (konfirmacijom salda) sa bankama utvrđeno je odstupanje u odnosu na knjigovodstvenu evidenciju Opštine i popis novčanih sredstava u iznosu od 2.624 KM.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u neto iznosu od 1.036.526 KM (bruto vrijednost 3.794.003 KM i korekcija vrijednosti 2.757.477 KM), a odnose se na potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga, od zaposlenih, za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode, za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu do godinu dana, potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostala kratkoročna potraživanja.

Potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga iskazana su u neto iznosu od 93.624 KM. Odnose se na potraživanja Opštinske uprave (88.087 KM) i budžetskih korisnika (5.537 KM). Potraživanja Opštinske uprave se odnose na potraživanja po osnovu prodaje zemljišta (2.961 KM) i potraživanja po izdatim fakturama za zakup javnih površina, poslovnih prostora i parkinga na koje Opština obračunava i plaća PDV-e (85.126 KM).

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode su iskazana u neto iznosu od 628.690 KM. Odnose se na potraživanja od investitora po ugovorima za opremanje gradskog građevinskog zemljišta (15.130 KM), za poreske i neporeske prihode prema Izvještaju Poreske uprave Republike Srpske (235.708 KM), od fizičkih i pravnih lica za komunalnu naknadu (136.683 KM) i od JP Šume Srpske a.d. Sokolac (229.994 KM) i dr.

Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja iznose 157.957 KM, a odnose se na potraživanja evidentirana na osnovu Izvještaja iz Jedinственe evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima u iznosu od 32.792 KM i potraživanja za neporeske prihode (komunalne naknade, renta i sl) u iznosu od 125.165 KM.

Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost (16.085 KM) odnose se na potraživanja po osnovu povrata PDV-a od strane Uprave za indirektno oporezivanje BiH po osnovu finansiranja izgradnje sekundarne vodovodne mreže od strane ino donatora.

Ostala kratkoročna potraživanja iznose 139.970 KM (neto), a u najvećem iznosu ih čine potraživanja za zakup objekata Opštine koja su reprogramirana, a dospjela su na plaćanje (127.526 KM) i potraživanja po zapisnicima Poreske uprave (7.722 KM).

Sporna potraživanja iskazana su u iznosu od 2.757.477 KM, a odnose se na potraživanja po osnovu prodaje u zemlji (177.286 KM), za nenaplaćene poreze (1.664.820 KM), za nenaplaćene neporeske prihode (906.517 KM) i ostala kratkoročna potraživanja u zemlji (8.854 KM).

Sporna potraživanja uglavnom se odnose na potraživanja koja se vode u poreskom knjigovodstvu i ista su usaglašena sa podacima iskazanim u Izvještaju iz jedinstvene

evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za obračunski period od 01.01-31.12.2019. godine.

Opština je klasifikovala potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci na sumnjiva i sporna potraživanja u 2019. godini u iznosu od 959.531 KM. Međutim, na dan 31.12.2019. godine nije vršena procjena iznosa nenaplativosti po grupama potraživanja, niti su objelodanjene informacije u vezi sa naplativosti potraživanja u Izvještaju o izvršenju budžeta niti u Napomenama uz finansijske izvještaje. Skupštini opštine je prezentovan izvještaj o stanju ukupnih potraživanja, koji uključuje i potraživanja reklasifikovana u sporna.

Kratkoročna razgraničenja iznose 20.386 KM, a u najvećem iznosu se odnose na razgraničenja po osnovu naknade plate za vrijeme roditeljskog odsustva i za vrijeme bolovanja (15.594 KM).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazana su u neto iznosu od 234.466 KM (bruto iznos od 285.837 KM i ispravka vrijednosti od 51.371 KM), a najvećim dijelom se odnose na potraživanja od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske za pomoć na ime socijalne zaštite (118.505 KM), zatim potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske po osnovu refundacija plata zaposlenih za vrijeme bolovanja u iznosu od 81.825 KM i od Javne ustanove Fond za dječiju zaštitu Republike Srpske po osnovu refundacija plata zaposlenih za vrijeme roditeljskog i porodijskog odsustva (26.307 KM). Sticanjem prava na refundaciju isplaćenih naknada za vrijeme roditeljskog odsustva Dječiji vrtić nije evidentirao potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata (7.383 KM) što nije u skladu sa članom 80. stav (3) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina u neto iznosu od 79.515.818 KM (bruto iznos 111.510.926 KM, ispravka vrijednosti 31.415.886 KM) odnosi se na dugoročnu finansijsku imovinu (3.986.875 KM) i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u iznosu od 75.528.943 KM (bruto vrijednost 106.944.828 KM i ispravka vrijednosti 31.415.886 KM).

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana je u iznosu od 3.986.875 KM neto vrijednosti (4.566.098 KM bruto vrijednosti i 0 KM ispravke vrijednosti). Odnose se na dugoročne plasmane (3.571.126 KM) i dugoročna potraživanja (415.749 KM). Revizijom je utvrđeno da bruto vrijednost dugoročnih plasmana u bilansu stanja na dan 31.12.2019. godine nije iskazana u vrijednostima nakon konsolidacije kontrolisanih entiteta (tačka 6. izvještaja).

Dugoročni plasmani se odnose na učešće Opštine u kapitalu - pravo svojine na akcijama PKD „Rad“ Teslić 65% (3.155.868 KM), Komunalac KP Teslić 65% (404.258 KM), te osnivački ulog u javnim ustanovama u iznosu od 11.000 KM.

Dugoročna potraživanja se odnose na potraživanja po osnovu reprogramiranih poreskih potraživanja prema izvještaju Poreske uprave Republike Srpske (51.544 KM) i potraživanja za koja je Opština ugovorila produženi rok plaćanja (po osnovu naknada za rentu i uređenje građevinskog zemljišta 294.222 KM i po osnovu ugovora o zakupu 69.983 KM).

Potraživanja za naknade i takse za koje je produžen rok plaćanja u najmanjem iznosu od 33.598 KM nisu iskazana po ročnosti i ista nisu korigovana iako su dospjela na naplatu u ranijem periodu, a nisu ni naplaćena u roku od 12 mjeseci od datuma dospijea. Navedeno nije u skladu sa članom 62. i 68. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i članom 73. Pravilnika o računovodstvu,

računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Opština je preduzimala aktivnosti vezane za naplatu istih (tužbe).

Tokom revidirane godine nisu zaključivani ugovori o odgodi plaćanja naknada za rentu i uređenje gradskog građevinskog zemljišta koji bi zahtjevali pribavljanje kolaterala u skladu sa članom 33. Odluke o uređenju prostora i građevinskom zemljištu ("Službeni glasnik Opštine", broj: 7/14, 2/17 i 4/19). U 2018. godini investitori su dostavljali bankarske garancije za obezbjeđenje naplate potraživanja za preostali iznos duga, međutim iste nisu produžavane niti su investitori kojima je umanjen iznos naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta po osnovu izvođenja radova na izgradnji komunalne infrastrukture dostavljali bankarske garancije za obezbjeđenje pomenutih radova, a što je propisano ugovorima.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima odnosi se na zgrade i objekte u neto iznosu od 42.723.501 KM (bruto vrijednost 61.862.682 KM, ispravka vrijednosti 19.139.181 KM), postrojenja i opremu u iznosu od 857.033 KM (bruto vrijednost 3.329.932 KM, ispravka vrijednosti 2.472.899 KM), investicionu imovinu 3.052.988 KM (12.333.000 KM bruto vrijednosti, 9.280.013 KM ispravka vrijednosti), nematerijalnu proizvedenu imovinu u iznosu od 314.536 KM (bruto vrijednost 788.066 KM, ispravka vrijednosti 473.530 KM), dragocjenosti (1.000 KM), zemljište (16.958.366 KM), nematerijalna neproizvedena imovina (bruto i ispravke vrijednosti 50.263 KM) i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u pripremi (11.621.519 KM, od čega se najveći iznos odnosi na vodovode 9.536.050 KM).

Opština Teslić u poslovnim knjigama nije evidentirala zemljište i nekretnine koje je izuzela u ranijem periodu i za koje plaća mjesečno naknadu za izuzeće shodno zapisniku o sudskom poravnanju od 23.12.2016. godine (tačke 6.1.2. i 6.3.2.1. izvještaja). Zbog navedenog neevidentiranja imovina je potcijenjena u najmanjem iznosu od 2.947.635 KM, kao i ostale dugoročne obaveze (638.654 KM), ostale kratkoročne obaveze (687.782 KM), finansijski rezultat ranijih godina (1.129.927 KM), a precijenjene su obaveze po sudskim rješenjima (98.255 KM) i rashodi po osnovu isplate glavnice duga po sudskim rješenjima (589.527 KM). Navedeno nije u skladu sa članom 26. i 33. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i MRS-JS 17- Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 14.

Troškovi amortizacije, ispravka vrijednosti, finansijski rezultat ranijih godina nisu objektivno iskazani za iznos amortizacije nekretnina za sve godine od njihovog izuzeća.

Zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa u poslovnim knjigama Opštine nisu evidentirani društveni domovi (32) u Mjesnim zajednicama (nisu obuhvaćeni ni popisom-tačka 3. izvještaja), što je objelodanjeno u Napomenama uz finansijske izvještaje. Od ukupnog broja objekata za dva se vodi sudski spor, jedan nije u funkciji, dok je u jednom smještena škola.

Za izgradnju vodovoda Opština je sa Ministarstvom finansija Republike Srpske, zaključila ugovor o prenosu kreditnih sredstava u iznosu od 9.084.757 KM od Evropske investicione banke po Projektu „Vodovod i kanalizacija Republike Srpske“ za finansiranje Projekta „Proširenje vodovodne mreže, unapređenje vodosnabdijevanja, kanalisanja i prečišćavanja otpadnih voda na području opštine Teslić“. Na osnovu instrukcije Ministarstva finansija Republike Srpske, po osnovu navedenog kreditnog zaduženja povučena su kreditna sredstva (6.231.177 KM), a izvođači radova su do 31.12.2019. godine ispostavili fakture u vrijednosti od 7.924.799 KM (iz sredstava granta je finansirano 1.693.522 KM).

Na sredstvima u pripremi iskazana je izrada Prostornog plana (87.368 KM) i Urbanističkog plana Opštine Teslić (110.985 KM), a po osnovu ugovora koji su zaključeni u ranijem

periodu. Skupština Opštine Teslić donijela je Odluku o usvajanju Prostornog plana opštine Teslić, 2015-2035. godina od 29.11.2018. godine, iako izrada istog nije u cjelosti fakturirana do 31.12.2019. godine. Prema pisanoj informaciji dostavljenoj za potrebe revizije, Prostorni plan je fizički dostavljen u Opštinsku upravu tokom 2020. godine, kada je ispostavljena posljednja faktura.

Opština nije izvršila procjenu obezvrjeđenosti Urbanističkog plana Opštine Teslić, obzirom da je preduzeće koje je započelo izradu otvorilo stečaj i isti nije završilo, što nije u skladu sa paragrafom 52. i 54. MRS JS 21 - Umanjenje vrijednosti imovine koja ne generiše gotovinu, zbog čega je precijenjena vrijednost nematerijalne proizvedene imovine u pripremi i finansijski rezultat ranijih godina za 82.320 KM.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- **izvrši analiza potraživanja sa aspekta mogućnosti naplate istih i dalji tretman provodi u skladu sa računovodstvenim politikama i važećim propisima,**
- **uspostavi potpuna, tačna i ažurna evidencija nepokretnosti koja se koristi i ista priznaje i vrednuje u skladu sa MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema,**
- **izvrši priznavanje gubitka od umanjenja vrijednosti ulaganja u Urbanistički plan Opštine Teslić, kako je to propisano paragrafima 52. i 54. MRS-JS 21 – Umanjenje vrijednosti imovine koja ne generiše gotovinu.**

6.3.2. Pasiva

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja na dan 31.12.2019. godine iskazane su u iznosu od 14.259.623 KM (kratkoročne obaveze i razgraničenja 5.189.378 KM i dugoročne obaveze i razgraničenja 9.070.245 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja odnose se na obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana (732.056 KM), za lična primanja (488.460 KM), iz poslovanja (2.688.330 KM), za subvencije (201.807 KM), za grantove (251.849 KM), za doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta opštine (682.794 KM), kratkoročna rezervisanja i razgraničenja (4.913 KM), ostale kratkoročne obaveze (90.278 KM) i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (48.891 KM). Centar za socijalni rad je evidentirao obaveze za doprinose na plate (14.957 KM) u okviru doprinosa na naknade, a Opštinska uprava je obaveze po osnovu transfera prema fondovima obaveznog socijalnog osiguranja (8.213 KM) iskazala u okviru obaveza za doznake na ime socijalne zaštite, što nije u skladu sa članom 78, 81. i 84. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Obaveze iz poslovanja u zemlji u pomoćnoj knjizi Glavne knjige trezora-modul obaveza su iskazane manje za 186.244 KM od stanja obaveza iz poslovanja u zemlji u finansijskim izvještajima odnosno stanja u Glavnoj knjizi trezora. Neslaganja su nastala u ranijem periodu po osnovu obaveza za koje nisu postojala raspoloživa budžetska sredstva, te su ista evidentirana u okviru rashoda obračunskog karaktera. Pomenute obaveze su evidentirane u Glavnoj knjizi trezora, ali ne i u pomoćnoj knjizi Glavne knjige trezora - Modul obaveza, što je objelodanjeno u Napomenama uz finansijske izvještaje. Navedeno nije u skladu sa članom 18. stav (8) i 27. Zakona o trezoru. Najveći dio neslaganja odnosi se na obaveze iz početnog stanja.

Opština u ranijem periodu nije izvršila evidentiranje obaveza na ime naknade za izuzeto zemljište i nekretnine (tačke 6.1.2.1. i 6.3.1.2. izvještaja), te troškova na ime izgubljene dobiti, troškova izvršnog postupka i zakonskih zatezних kamata dospjelih do 20.12.2016. godine utvrđenih Zapisnikom o sudskom poravnanju, pa su zbog neevidentiranja potcijenjene dugoročne obaveze za iznos od 794.820 KM, dospjele kratkoročne obaveze

za 855.961 KM, vrijednost imovine (1.228.181 KM), a precijenjeni su finansijski rezultat ranijih godina (300.320 KM) i obaveze po sudskim rješenjima (122.281 KM). Navedeno nije u skladu sa članom 72, 73. i 83. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Prema nezavisnoj potvrđenoj salda obaveza sa Promtes a.d. Teslić utvrđene su ukupne razlike u iznosu od 1.100.000 KM (u korist Promtes a.d. Teslić) po osnovu duga po sudskom poravnanju.

U periodu od datuma izvještavanja do 29.02.2020. godine izmirene su obaveze u ukupnom iznosu od 2.772.855 KM, od čega se na Opštinsku upravu odnosi 1.800.832 KM, a na niže budžetske kroisnike 972.023 KM.

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 9.070.245 KM i odnose se na dugoročne obaveze po zajmovima primljenim od entiteta (6.743.582 KM) i primljenim od banaka (2.326.663 KM). Dugoročne obaveze po zajmovima se evidentiraju u iznosu povučenih kreditnih sredstava, dok se ostatak obaveza za odobrena a nepovučena kreditna sredstva evidentira u vanbilansnoj evidenciji.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- **izvrši usaglašavanje stanja pomoćnih knjiga i Glavne knjige trezora u skladu sa članom 27. Zakona o trezoru i**
- **klasifikacija obaveza vrši u skladu sa članom 72, 73. i 83. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.**

6.3.2.2. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori iskazani su u iznosu od 66.765.836 KM, a odnose se na trajne izvore sredstava (18.234.801 KM), rezerve (9.794 KM), finansijski rezultat ranijih godina (49.516.550 KM) i finansijski rezultat tekuće godine u negativnom iznosu od 995.309 KM. Trajni izvori nisu iskazani na generalnom (opštem) organizacionom kodu, već su isti iskazani na organizacionim kodovima pojedinačnih budžetskih korisnika, što nije u skladu sa članom 90. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Finansijski rezultat tekuće godine je potcijenjen za 733.680 KM, zbog precijenjenih rashoda po sudskim rješenjima (tačka 6.1.2. izvještaja).

Finansijski rezultat ranijih godina je potcijenjen za 603.134 KM zbog nepravilnosti obrazloženih pod tačkama 6.1.2, 6.3.1. i 6.3.2. izvještaja.

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija je na dan 31.12.2019. godine iskazana u iznosu od 3.392.015 KM od čega se na Opštinsku upravu odnosi iznos od 3.347.591 KM, dok se na JU SŠ „Nikola Tesla“ Teslić i JU SŠC „Jovan Dučić“ Teslić odnosi iznos 43.000 KM, a na Narodnu biblioteku iznos od 1.423 KM. Vanbilansna evidencija iskazana kod Opštinske uprave odnosi se na primljene bankarske garancije za obezbjeđenje od rizika realizacije ugovora u iznosu od 111.637 KM, odobrene a nepovučene kredite u iznosu od 3.158.215 KM (po kreditu Evropske investicione banke 2.853.581 KM i po kreditu Svjetske banke WB IDA 304.634 KM) i parking karte (77.740 KM). Vanbilansna evidencija iskazana kod nižih budžetskih korisnika u najvećem iznosu se odnosi na evidenciju tuđih osnovnih sredstava (43.000 KM).

Mjenica koja je primljena od dobavljača za dobro izvršenje posla, umjesto bankarske garancije u vrijednosti od 37.999 KM (tačke 3. i 4. izvještaja), nije evidentirana u okviru vanbilansne evidencije, što nije u skladu sa članom 89. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se vanbilansna evidencija iskazuje u skladu sa članom 89. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti 17.535.352 KM, odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti 15.675.133 KM, prilivi gotovine iz investicionih aktivnosti 468.784 KM, odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti 1.364.492 KM i odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja 1.026.754 KM. Neto odliv gotovine iskazan je u iznosu od 62.243 KM, gotovina na početku obračunskog perioda 280.506 KM i gotovina na kraju obračunskog perioda u iznosu od 218.263 KM. Tokovi gotovine u 2019. godini nisu iskazani najmanje u iznosu od 83.523 KM, jer prilivi (po osnovu prihoda od finansijske i nefinansijske imovine i transakcija sa drugim jedinicama vlasti - naknade plata koje se refundiraju od fondova socijalnog osiguranja nisu uključeni u prilive gotovine, što nije u skladu sa MRS-JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima (paragrafi 18 i 22).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se Izvještaj o novčanim tokovima sastavlja u skladu sa zahtjevima navedenim u MRS-JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima (paragrafi 18 i 22).

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje dato je obrazloženje vezano za stalnost poslovanja, što je u skladu sa MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15. (c) i 38.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema dostavljenim informacijama za potrebe revizije, na dan 31.12.2019. godine protiv Opštine se vodi 12 sudskih sporova ukupne vrijednosti od 269.408 KM (osnov sporova je uglavnom naknada štete), a Opština je pokrenula 72 sudska spora ukupne vrijednosti od 160.064 KM (uglavnom se odnosi na komunalne naknade i zakup).

U Izvještaju o radu Pravobranilaštva Republike Srpske, Sjedište zamjenika Doboj za period 01.01-31.12.2019. godine, za Opštinu Teslić navedeno je da su u izvještajnom periodu u radu bila 93 parnična predmeta od čega 78 aktivnih i 15 predmeta koji su u izvještaju označeni kao „predmeti iz ranijih godina“. Od 78 aktivnih predmeta opština Teslić se u 48 predmeta pojavljuje kao tužilac, a u 30 predmeta kao tužena strana. Visina glavnog duga koji Opština potražuje, u svim predmetima, prema navodima tužbe, iznosi 145.418 KM, a visina glavnog duga koji se potražuje od Opštine Teslić iznosi 853.981 KM.

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjena je informacija o potencijalnim obavezama tj. da se kod nadležnih sudova na dan 31.12.2019. godine vode četiri sudska spora u vrijednosti od 418.555 KM. Objelodanjena informacija nije potpuna jer su dva sudska spora okončana (jedan u korist Opštine – 354.666 KM i jedan na teret Opštine-2.000 KM), a takođe nije izvršena procjena ishoda sudskih sporova, što nije u skladu sa zahtjevima MRS-JS 19 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (paragraf 100 i 105), članom 46. tačka 8) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i MRS - JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 140 i 141. **Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se vrši procjena ishoda sudskih sporova, izvrši njihovo usaglašavanje sa evidencijama dobijenim od Pravobranilaštva Republike Srpske kao i da se objelodane informacije o potencijalnim obavezama i potencijalnoj imovini prema zahtjevima MRS -JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragrafi 140 i 141) i MRS-JS 19 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (paragrafi 100 i 105).**

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Opština je sastavila Napomene uz finansijske izvještaje, ali iste dijelom ne zadovoljavaju zahtjeve MRS-JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i odredbe člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika, jer nisu u potpunosti objelodanjene informacije koje se odnose na:

- računovodstvene politike za priznavanje nematerijalne imovine,
- strukturu rashoda za lična primanja, rashoda po osnovu korišćenja roba i usluga, doznaka na ime socijalne zaštite, obračunskih rashoda i prihoda i dr,
- uzroke i razlike planiranih i iskazanih pozicija rashoda i izdataka i prihoda i primitaka u odnosu na prethodnu godinu,
- sudske sporove u kojima je Opština tužena strana i sporove u kojima je Opština tužilac (tačka 6.6. izvještaja),
- osnovne informacije o organizaciji izvještajnih entiteta koji su obuhvaćeni u konsolidovani finansijski izvještaj Opštine,
- korisni vijek upotrebe ili korištene stope amortizacije, strukturu stalnih sredstava koja se i dalje koristi, ali im je knjigovodstvena vrijednost nula, kod stalne imovine u izgradnji nisu objavljeni u potpunosti iznosi izdataka priznatih u knjigovodstvenoj vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme tokom izgradnje i ugovornih obaveza za sticanje nekretnina, postrojenja i opreme, a takođe nije objavljeno postojanje i iznos ograničenja vlasništva, za svaku grupu nekretnina, postrojenja i opreme, što nije u skladu sa MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 88 (c) i 89 (a), (b), (c) i 94. b),
- iznos potraživanja priznatih u vezi sa transakcijom koja nije transakcija razmjene shodno zahtjevima MRS-JS 23 – Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos) - (paragraf 106, tačka b);
- potpune informacije za neusaglašena salda imovine i obaveza na dan popisa;
- druge finansijske i nefinansijske informacije koje mogu da posluže za razumijevanje postojećeg ili očekivanog stanja.

Obrazloženja uz finansijske izvještaje za 2019. godinu koja je sastavila JU „Centar za socijalni rad“ Teslić nisu sačinjena u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika, jer nisu objelodanjene informacije o primijenjenim računovodstvenim politikama, osnovu (ili osnovima) odmjeravanja, izvještajnoj valuti, strukturi stalnih sredstava, obrazloženja pojedinačnih stavki u izvještajima, kao i druge finansijske i nefinansijske informacije.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje Opštine i nižih budžetskih korisnika objelodanjuju informacije u skladu sa zahtjevima MRS JS i članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Revizijski tim

Danijela Duvnjak, s.r.

Biljana Petrović, s.r.